

Miljøgodkendelse

Hedegårdsvej 8, 6760 Ribe

14. november 2022

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	10844789	Konsulent Cvr	27428843
Husdyrbrugets navn	Ralf Sanderink	Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Beliggenhedsadresse	Hedegårdsvej 8	Konsulent navn	Lisbeth Tønning
Postnummer	6760	Konsulent adresse	Majsmarken 1
By	Ribe	Konsulent postnummer	7190
Ansøger		Konsulent by	Billund
Ansøger navn	Ralf Sanderink	Konsulent telefon	20184809
Ansøger adresse	Hedegårdsvej 8	Konsulent email	lit@sagro.dk
Ansøger postnummer	6760	Ejendom	
Ansøger by	Ribe	Ejendomsnummer	5610313249
Ansøger telefon	40171979	CHR numre	
Ansøger email	ralf@sanderink.dk		

Sag nr.: Sagsnr. 22/8340

Sagsansvarlig: CHA8

Skema nr.: 229428, version 3

Indsendt dato: 07.03.2022

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	6
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	6
UDNYTTELSE OG BORTFALD	11
MEDDELELSESPLIGT	12
ØVRIGE FORHOLD	12
OFFENTLIGGØRELSE.....	12
KLAGEVEJLEDNING.....	12
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	14
INDLEDNING	14
GENERELLE FORHOLD.....	14
Godkendelsens omfang	14
Tidligere godkendelser.....	15
Samdrift med andre husdyrbrug	15
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	16
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	16
Foder	17
Husdyrgødning	17
Spildevand/restvand	18
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	19
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	19
Landskab og kulturmiljø.....	20
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE.....	23
Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter	23
Lugt	26
Transporter.....	27
Støj.....	28
Støv, fluer og skadedyr	30
Lys.....	30
Driftsforstyrrelser og uheld	31
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	32
Ressourcer	32
Affald	32
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	32
ALTERNATIVE MULIGHEDER	33
SAMLET VURDERING	33
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING.....	34
BILAG 1: MILJØKONSEKVENSRAPPORT (VEDLAGT SEPARAT).....	35
BILAG 2: BEREGNING AF PRODUKTIONSAREALER	36
BILAG 3: LANDSKABSANALYSE	37

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Hedegårdsvej 8, 6760 Ribe søger om

- En udvidelse af produktionsarealet fra 5.140 m² til 9.606 m².
- Etablering af en kostald på 2.178 m² i forlængelse af eksisterende malkestald.
- Etablering af en velfærdsstald på 2.521 m² inkl. ny malkestald vest for eksisterende malkestald.
- Udvidelse af eksisterende stald med en ny langside med 80 m² produktionsareal.
- Etablering af staldafsnit på 224 m² i eksisterende malkestald.
- Etablering af en drivvej på 282 m² mellem to stalde heraf 275 m² produktionsareal.
- Etablering af fire plansiloer i vestlig forlængelse af eksisterende plansiloanlæg.
- Etablering af 16 m² dybstrøelsesareal samt ændring af 46 m² produktionsareal fra spalter til dybstrøelse i en eksisterende stald.
- Ændring af anvendelsen af eksisterende plansilo på 648 m² til kalve i hytter.
- Etablering af to møddingspladser langs med ny velfærdsstald hhv. 630 og 350 m²
- Etablering af en halmlade på 337 m².

En gyllebeholder, en stald og et staldafsnit tages ud af drift.

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Hedegårdsvej 8, 6760 Ribe.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 5.140 m² til 9.606 m².
- Etablering af en kostald på 2.178 m² i forlængelse af eksisterende malkestald.
- Etablering af en velfærdsstald på 2.521 m² inkl. ny malkestald vest for eksisterende malkestald.
- Udvidelse af eksisterende stald med en ny langside med 80 m² produktionsareal.
- Etablering af staldafsnit på 224 m² i eksisterende malkestald.
- Etablering af en drivvej på 282 m² mellem to stalde heraf 275 m² produktionsareal.
- Etablering af fire plansiloer i vestlig forlængelse af eksisterende plansiloanlæg.
- Lovliggørelse af forlængelse af sydlige eksisterende plansiloer med 10 m.
- Etablering af 16 m² dybstrølesareal samt ændring af 46 m² produktionsareal fra spalter til dybstrøelse i en eksisterende stald.
- Ændring af anvendelsen af eksisterende plansilo på 648 m² til kalve i hytter.
- Etablering af to møddingspladser langs med ny velfærdsstald hhv. 630 og 350 m²
- Etablering af en halmlade på 337 m².

En gyllebeholder, en stald og et staldafsnit tages ud af drift.

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Samtidig meddeles dispensation til ændring af eksisterende plansilo til en kalveplads 15 m fra naboskel. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
1	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	224
	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	1.973
3	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	46
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	16
4	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	138
5	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	680
6	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (linespil)	3.265
7	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	80
	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	294
	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	274
8	Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	2.041
9	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	300
Drivvej	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	275

2. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealet størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.

Indretning og drift

3. Dybstrøelsesarealet i den nye malke- og velfærdsstald og på den nye kalveplads skal etableres med fast bund og være indrettet med afløb til opsamling eller alternativ pumpeump i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen².
4. De to eksterne gyllebeholdere (GB 2 og GB3 jf. figur 2 i miljøkonsekvensrapporten) skal nedrives, når de ikke længere er nødvendig for driften.
5. Evt. drænrør beliggende inden for 15 m fra nye stalde samt foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal sløjfes eller lægges i lukkede rør, før byggeriet må etableres.

² Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning).

6. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
7. Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

8. Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
GB1, eksisterende (2.400 m ³)	Ingen krav	614 m ²
GB2, eksisterende (3.200 m ³)	Ingen krav	768 m ²
GB3, eksisterende (3.200 m ³)	Ingen krav	771 m ²
Møddingsplads, eksisterende	Kvæg, heste, får og geder	138 m ²
Møddingsplads vest, ny (670 m ²)	Kvæg, heste, får og geder	630 m ²
Møddingsplads øst, ny (400 m ²)	Kvæg, heste, får og geder	350 m ²

9. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
10. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Spildevand

11. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra de nye stalde (bygning 1, 2, 6, 7, 8 og drivvejen skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

12. De med blått angivne levende hegn på kort 2 skal bevares. Såfremt hegnene nedlægges, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme afskærmende funktion med en anden placering.
13. Nyt levende hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.

Ammoniakfordampning

14. Gyllebeholderne (GB1, GB2 og GB3 jf. figur 2 i miljøkonsekvensrapporten vedlagt som bilag 1) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

15. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
16. I den nye kostald (bygning 1 jf. figur 3 i miljøkonsekvensrapporten) skal produktionsarealet etableres med faste, drænede gulve med skraber. Gulv støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajleafløb og lysningsarealet til ajle-afløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i stalden. Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skraberer skal være forsynet med timer. Tværgange som ikke skrubes automatisk skal hver dag rengøres manuelt 2-3 gange.

Enhver form for driftsstop af skraberer skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skraberer/robotskraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.

Lugt

17. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
18. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre og at stalde og fodringsanlæg (foderbord, krybber og lignede) holdes rene.

Støj

19. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

20. Støjkvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.
21. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
22. I forbindelse med ensilering gives der dispensation til, at grænsen mellem aften og nat fastsættes fra kl. 22 til kl. 23 i maksimalt 5 dage om året. In-denfor de 5 dage kan grænseværdien i aftenperioden, lørdage kl. 14-18 og søn- og helligdage kl. 7-18 forhøjes med 5 dB(A). Beboerne på Varde Hoved-vej 32 skal have besked senest dagen før de ensileres, såfremt der er behov for at anvende dispensationen.
23. Der skal føres en logbog, der dokumenterer dato og sluttidspunkt for hjem-transport og oplagring af ensilage. Logbogen skal kunne fremvises på forlan-gende.
24. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at doku-mentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommu-nen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Støv

25. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener uden-for ejendommens eget areal.

Skadedyr

26. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
27. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæm-pelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universi-tet, Institut for Agroøkologi.

Lys

28. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produk-tionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
29. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 22:00-06:00 slukkes eller sænkes til 25 lux, med mindre der arbejdes i stalden.

Uheld

30. Der skal udarbejdes en beredskabsplan som fastlægger, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Råvarer og hjælpestoffer

31. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
32. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
33. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

34. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
35. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

36. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 21. november 2022 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside (<https://www.esbjerg.dk/politik-og-demo-kрати/hoeringsportal>)).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 19. december 2022.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Hedegårdsvej 8, 6760 Ribe har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrlovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 1.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning³.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgers miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden en ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om

- En udvidelse af produktionsarealet fra 5.140 m² til 9.606 m².
- Etablering af en kostald på 2.178 m² i forlængelse af eksisterende malkestald.
- Etablering af en velfærdsstald på 2.521 m² inkl. ny malkestald vest for eksisterende malkestald.
- Udvidelse af en eksisterende stald med en ny langside med 80 m² produktionsareal.
- Etablering af staldafsnit på 224 m² i eksisterende malkestald.
- Etablering af en drivvej på 282 m² mellem to stalde heraf 275 m² produktionsareal.
- Etablering af fire plansiloer i vestlig forlængelse af eksisterende plansiloanlæg.
- Lovliggørelse af forlængelse af sydlige eksisterende plansiloer med 10 m.
- Etablering af 16 m² dybstrølesareal samt ændring af 46 m² produktionsareal fra spalter til dybstrøelse i en eksisterende stald.
- Ændring af anvendelsen af en eksisterende plansilo på 648 m² til kalve i hytter.
- Etablering af to møddingspladser langs med ny velfærdsstald hhv. 630 og 350 m²
- Etablering af en halmlade på 337 m².

En gyllebeholder, en stald og et staldafsnit tages ud af drift.

---

³ Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter husdyrlovens §12 samt tre tillæg til denne.

Esbjerg Kommune har juni 2010 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af kvægproduktionen fra 357,4 DE til 1.628,0 DE. I november 2011 meddelte Esbjerg Kommune et tillæg (tillæg nr. 1) til miljøgodkendelsen til det samme dyrehold, men med en række ændringer af gulvsystem, indretning samt etablering af en malkestald.

I 2013 blev der meddelt et tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen fra juni 2009 i form af en forlængelse af fristen for at iværksætte bygge- og anlægsarbejdet.

I 2017 blev der meddelt et tillæg nr. 3 til miljøgodkendelsen fra juni 2009. Tillægget omhandler en udvidelse af kvægproduktionen fra 871,2 DE til 1.757,2 DE. Kun den nye malkestald og en 3.200 m³ gyllebeholder samt 4 plansiloer er blevet opført.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug, så skal husdyrbrugen godkendes samlet.

Udover Hedegårdsvej 8 ejer og driver Ralf Sanderink også ejendommen Fårevej 10 og Varde Hovedvej 28, hvor der også er dyrehold. Begge husdyrbrug er beliggende på selvstændige matrikler hhv. ca. 1,7 km nord for og ca. 600 m syd for nærmeste driftsbygninger på Hedegårdsvej 8.

Ansøger oplyser, at kælvning foregår på Hedegårdsvej 8, og at opdrættet herfra flyttes til Varde Hovedvej 28 og Fårevej 10. Derudover er der mulighed for at pumpe restvand fra det sydlige ensilageopbevaringsanlæg til en beholder på Varde Hovedvej 28. Der er således en vis driftsmæssig sammenhæng mellem ejendommene.

Udgangspunktet er at anlæg til husdyrproduktion på hver selvstændig matrikulerede ejendom vurderes hver for sig. Kun hvis ejendommene både er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet, så skal husdyrbrugen godkendes samlet.

Husdyrbrugene betragtes som adskilte husdyrbrug, da

- produktionerne i godkendelsesmæssig sammenhæng er mulige at bedømme og regulere hver for sig. Miljøpåvirkningerne kan adskilles fra hinanden, og der er en begrænset driftsmæssig sammenhæng mellem ejendommene.
- anlæggene til husdyrproduktion er beliggende på selvstændige matrikulerede ejendomme.
- Der er begrænset teknisk forbindelse mellem ejendommene. Kun en driftsledning mellem Hedegårdsvej 8 og Varde Hovedvej 28.

På baggrund heraf vurderer Esbjerg Kommune, at de tre husdyrbrug ikke er både teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssigt forbundne og meddeler således en særskilt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Hedegårdsvej 8, 6760 Ribe.

Husdyrbrugets indretning og drift

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen og på baggrund af følgende:

- Miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Afgørelsen er meddelt juni 2010.
- Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse efter §12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Afgørelsen er meddelt november 2011.
- Tillæg nr. 3 til miljøgodkendelse efter §12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Afgørelsen er meddelt august 2017.

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal, dvs. at nakkebomsareal, malkestalde, opsamlingsplads, eksisterende drivgang, tankrum, kontor og person-gangarealer er fratrukket.

I bilag 2 er ansøgers beregninger af produktionsarealet i de enkelte stalde angivet.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet er opgjort ud fra ansøgers opmålinger af eksisterende stalde. For nye stalde er oplysninger om produktionsarealer fremkommet fra byggerådgi-ver. Produktionsarealerne er angivet som nettoareal. Det betyder at nakkebomsareal, malkestalde, opsamlingsplads, eksisterende drivgang, tankrum, kontor og person-gangarealer er fratrukket.

Det bemærkes, at på figur 3 i miljøkonsekvensrapporten har ansøger angivet, at de nye staldes areal alt sammen er produktionsareal. Dette er ikke tilfældet, men skyldes at den endelige placering af produktionsarealet i staldene ikke er endelig fastlagt. I IT-ansøgningen er produktionsarealet reduceret til det, der forventes etableret i staldene.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger, så det sikres at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

I alle stalde med (undtagelse af et mindre areal i stald 3 og hele produktionsarealet i stald 9) er der valgt en flexgruppe under dyretype. På arealer, hvor der er valgt "alle kvæg" betyder det, at der på produktionsarealer frit kan skiftes mellem alle typer kvæg herunder malkekvæg, kvier og stude samt ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). I dybstrøelse kan der også vælges kalve. I visse staldafsnit er der også valgt muligheden for at skifte mellem alle kvæg, heste, får og geder.

Staldsystemet i de enkelte stalde må ikke ændres uden fornyet vurdering.

Der er ikke indtastet udegående dyr i ansøgningen.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Grovfoder opbevares i plansiloer og i marken. Kraftfoder og råvarer opbevares i en silo og i et råvarelager.

I miljøgodkendelsen fra 2017 blev der godkendt etablering af et nyt ensilageopbevaringsanlæg bestående af tre sydlige plansiloer på 12 x 50 m og tre nordlige plansiloer på 16 x 80 m samt en forplads på 25 x 54 m. På godkendelsestidspunktet er to af de nordlige og to af de sydlige plansiloer samt forpladsen blevet etableret. De to sydlige plansiloer er dog opført 10 m længere end godkendt dvs. 12 x 60 m.

Der søges nu om lovliggørelse af sidstnævnte forlængelse og om at etablere den sidste nordlige og den sidste sydlige silo af de tre siloer, der blev godkendt etableret i 2017.

Der etableres derudover to nye plansiloer i vestlig forlængelse af eksisterende plansiloanlæg siloer herunder en ny plansilo på 80 x 16 m og en på 60 x 12 m samt en forplads imellem de to plansiloer.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Der er tre eksisterende gyllebeholdere på ejendommen, hvoraf to er placeret ca. 500-600 m øst for gårdanlægget på matr. nr. 1b Hedegård By, Hjortlund. Alle tre gyllebeholdere er fast overdækket med telt.

Overdækning af gyllebeholdere medvirker til en lavere ammoniakfordampning, og der stilles derfor vilkår om, at gyllebeholderne skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og skader skal repareres.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Tagvand fra eksisterende og nye bygninger nedsives i grøfter hhv. vest og sydvest for bygningerne.

Der er etableret bad/toilet i malkestalden, og der er givet tilladelse til nedsivning af spildevandet mellem malkestalden og eksisterende stald (bygning 6).

Restvand fra nye ensilagesiloer ledes sammen med restvandet fra de eksisterende plansiloer syd for staldene til opsamlingsbeholder og herfra til udsprinkling på areaerne. Det samlede areal af plansiloerne mod syd udgør efter udvidelsen er gennemført i alt ca. 1 ha. I perioder hvor jorden er vandmættet eller frossen er det ikke tilladt at udbringe bl.a. restvand. Ansøger har oplyst, at eksisterende rørledning forlænges fra sprinklerne og ned til en eksisterende beholder på 500 m³ på Varde Hovedvej 28. Herved kan restvand opsamles i perioder, hvor det ikke må udbringes.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Da der sker nybyggeri, stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan udarbejdet af aut. kloakmester, der beskriver afløbsforholdene fra nybyggeriet når det er etableret.

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1 sammen med ansøgers øvrige husdyrbrug.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger i, at de gældende afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskravet fra kalvepladsen til naboskel mod øst.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Dispensation for afstandskrav til naboskel

Ifølge gamle drænkort, så opføres bygning 8 og møddingspladsen på den vestlige side af stalden oveni eller nær drænrør. Ansøger er ikke bekendt med, at der ligger

dræn her. Det bemærkes, at evt. drænrør beliggende inden for 15 m skal sløjfes eller lægges i lukkede rør, før byggeriet må etableres.

I forbindelse med udvidelsen ændrer den sydligste af de nordligt beliggende plansiloer på ejendommen anvendelse til en plads til kalvehytter.

Da ændringen medfører forøget forurening med lugt og ammoniakemission fra anlægget træder husdyrbruglovens afstandskrav på 30 m fra kalvepladsen til naboskel (matr. nr. 3a Hedegård By, Hjortlund) i kraft. Med siloens eksisterende placering kan afstandskravet til Hedegårdsvej 12 ikke overholdes. Kalvepladsen ønskes etableret i den eksisterende plansilo, der er placeret ca. 15 m fra naboskel. Plansiloen blev etableret i 2006. På daværende tidspunkt var afstandskravet på 15 m til naboskel og det forklarer, at siloen ikke overholder gældende afstandskrav i dag.

Der søges derfor om dispensation til at placere kalvepladsen 15 m fra naboskel. Ansøger har vurderet, at den ansøgte placering til kalvehytter er den bedste placering af flere årsager. Der er allerede afløb til gyllesystem og placeringen er i et område med læ mellem bygning. Den ansøgte placering er optimal managementmæssigt i forhold til pasning, fodring og velfærd for kalvene.

Da der er blevet opført og nu også opføres nye store plansiloer syd for de eksisterende bygninger, opstår muligheden for at benytte den eksisterende plansilo til kalve. Herved undgås det at opføre ny bebyggelse til kalvene.

Alternativet til at benytte eksisterende silo som kalveplads er at opføre en ny plads et andet sted på husdyrbruget. Dette vil ud fra en klima- og bæredygtighedsmæssig synsvinkel være u hensigtsmæssigt.

Afstanden fra den nye kalveplads bliver ca. 180 m til beboelsen på naboejendommen (Hedegårdsvej 12). Esbjerg Kommune vurderer ud fra afstanden til nabobeboelsen, at plansiloen kan drives som kalveplads uden at medføre væsentlige gener for beboerne på Hedegårdsvej 12.

Jf. husdyrbrugloven skal der fastsættes vilkår, som sikrer at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener. Esbjerg Kommune stiller vilkår om produktionsarealets maksimale størrelse i plansiloen, flue- og skadedyrsbekæmpelse samt renholdelse af ejendommen for at forhindre gener.

På baggrund af ovenstående beskrivelse og de stillede vilkår vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskravet fra kalvepladsen til naboskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering. I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 3.

I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Først er der foretaget en vurdering af byggeriets placering og erhvervsmæssige nødvendighed.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Produktionsarealet på Hedegårdsvej 8 udvides ved det ansøgte projekt fra 5.140 m² til 9.606 m² i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, og et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes at være stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Hedegårdsvej 8, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed. Dog er de eksisterende gyllebeholdere opført mere end 500 m øst for gårdanlægget.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 2,2 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet mere end 6 ha.

Udover Hedegårdsvej 8 ejer og driver Ralf Sanderink også ejendommen Fårevej 10 og Varde Hovedvej 28, hvor der også er dyrehold.

Ansøger oplyser, at kælvning foregår på Hedegårdsvej 8, og at opdrættet herfra flyttes til Varde Hovedvej 28 og Fårevej 10. Der er således en vis driftsmæssig sammenhæng mellem ejendommene.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye stalde og ensilageopbevaringsanlæg, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv. Bygningerne på husdyrbruget antager dog en størrelse, der vurderes at have industriel karakter.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom. Der lægges vægt på, at

- der er tale om et efter danske forhold meget stort dyrehold i kvæg,
- produktions- og bebyggelsesarealet er meget stort
- de nye bygninger kan karakteriseres som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter.

Esbjerg Kommune har derfor i det følgende foretaget en analyse af, hvorvidt det ansøgte projekt tilsidesætter de landskabelige værdier.

Der tages to stalde ud af den eksisterende drift. Ansøger oplyser, at dette sker af dyrevelfærdsmæssige årsager og fordi det ikke er rationelt at bygge disse stalde om.

Det vurderes, at der ift. den ønskede størrelse af husdyrbruget er et reelt behov for at etablere de nye bygninger og anlæg, da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger og anlæg, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Landskabelige hensyn og vurdering:

De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder.

De nye bygninger placeres i tilknytning til hinanden og orientering samt farve- og materialevalg vurderes at være sammenhængende med eksisterende byggeri på ejendommen.

Det vurderes samlet, at bygningernes placering i et robust landskab med flere tekniske anlæg ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt, såfremt eksisterende beplantning omkring bygningsmassen bevares, så indsigten til det meget store gårdanlæg herunder de store nye driftsbygninger minimeres.

Esbjerg Kommune har i eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at der skal opretholdes afskærmende beplantning omkring den eksterne gyllebeholder i hele beholderens levetid. Dette vilkår videreføres.

Der stilles vilkår om, at de med blå angivne levende hegn på kort 2 skal bevares. Såfremt hegnene nedlægges, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme afskærmende funktion med en anden placering. Nyt levende hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.

Kort 2. Beplantning der skal bevares omkring Hedegårdsvej 8 herunder de eksterne gyllebeholdere

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder⁴.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁵.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 6.239,6 NH₃/år i 8-års drift og 6.548,2 kg NH₃/år i nudrift til 10.652,8 kg NH₃/år i ansøgt drift.

Naturområder omkring husdyrbruget

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 2.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort 3. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

---

⁴ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁵ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kort 3: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Mose	0,6	1,9	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
2	Overdrev	0,3	0,8	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
3	Mose	0,1	0,3	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
4	Eng	0,1	0,3	Ingen	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
5	Hede	0,3	0,7	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
6	Mose med søer	0,1	0,2	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.

7	Eng	0,1	0,3	Ingen	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
-	-	-	-	Der er ingen kendte populationer omkring anlægget.		
Internationale naturbeskyttelsesområder						
Navn/nr på int. naturområde		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
Habitatområde nr. 80 – Konge Å		0,0	0,0			

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rasteområder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

⁶ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ – til brug i administration og planlægning

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægget gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den væggede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Hedegårdsvej 11. Nærmeste samlede bebyggelse er Drævtvej 5 nær Gredstedbro, mens nærmeste byzone er ved Ribe Biogas. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt. og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Samtidig stilles der vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, da dette er en forudsætning for de beregnede geneafstande.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Flydende husdyrgødning der opsamles i fortanken øst for eksisterende malkestald afhentes med sugekran af biogas-selskabet. Biogas-selskabet leverer afgasset flydende gødning tilbage i de decentrale gyllebeholdere. Flydende husdyrgødning og afgasset flydende gødning i husdyrbrugets tre gyllebeholdere udbringes med gyllevogn på markerne i planternes vækstsæson. Inden udbringning omrøres gyllebeholderne. Dette kan give anledning til kortvarige lugtgener.

Med etableringen af to nye møddingspladser på begge sider af den nye velfærdsstald er der i ansøgt drift tre møddingspladser på husdyrbruget. Fast gødning køres fra staldene ud på møddingspladserne, hvor det opbevares på indtil det afhentes af biogas-selskab. Håndteringen af gødningen kan give anledning til kortvarige lugtgener.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle eller håndtering af fast gødning, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af husdyrbruget eller de to eksterne gyllebeholdere.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transportere i nudrift og ansøgt drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 3.425 til ca. 4.919 dvs. en stigning på 1.494 transporter (44 %). Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov.

Naboen på Hedegårdsvej 12 er nærmeste nabo til de interne transportveje til og fra husdyrbruget samt de interne transporter på husdyrbruget. Afstanden til naboen fra østligste indkørsel er ca. 115 m. Der er ingen øvrige naboer i umiddelbar nærhed af husdyrbrugets interne transportveje.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Mælk, levering og afhentning af gødning til/fra afgangning på biogasanlæg samt afhentning af levende dyr sker ifølge ansøger i henhold til hhv. mejeriets, biogas-selskabets og slagteriets køreplan og kan derfor foregå døgnet rundt.

Transport til husdyrbrugets eksterne gyllebeholdere øst for driftsbygningerne sker via Hedegårdsvej og den private fællesvej ned til beholderne.

Ansøger forventer ca. 200 transporter pr. år til/fra beholderne med afgasset gødning. Da der typisk leveres afgasset husdyrgødning retur til beholderne samtidig med at gylle afhentes til afgangning ved de øvrige driftsbygninger, så vil transporterne være fordelt ud over året.

Esbjerg Kommune vurderer, at transport med husdyrgødning til de to decentrale beholdere ikke giver anledning til væsentlige transport- eller støjgener forbi Hedegårdsvej 12.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj – læs mere i afsnittet om støj.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne pga. afstanden mellem de interne transportveje og nærmeste nabo på Hedegårdsvej 12.

Støj

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, ensilering, foderblanding, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjklender på husdyrbruget med angivelse af hvornår og hvor længe støjklenderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder

med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i afgørelse nr. 18/05004 vurderet, at det i sager efter husdyrbrugloven som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt at fastsætte støjvilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, idet afstanden til nærmeste naboer oftest vil betyde, at støjgrænserne netop må forventes at kunne overholdes. Det vil således typisk ikke være nødvendigt at foretage støjberregninger eller støjmålinger udført som "Miljømåling – ekstern støj" ved vurdering af støjgener fra et husdyrbrugs almindelige drift.

Det er imidlertid Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse, at der kan foreligge konkrete forhold eller omstændigheder, der medfører, at kommunen ikke umiddelbart kan lægge til grund, at fastsættelsen af støjvilkår i overensstemmelse med støjvejledningen vil være tilstrækkeligt til at sikre, at et husdyrbrug med de fastsatte vilkår kan indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbrugloven opfyldes. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor kommunen tidligere har modtaget klager fra de omkringboende over støj fra husdyrbruget, hvor der på husdyrbruget er særligt støjende aktiviteter, eller hvor afstanden til nærmeste naboer ikke i sig selv tilsiger, at støjgrænserne kan forventes at ville kunne overholdes. I sådanne tilfælde må kommunen afdække den konkrete støjpåvirkning fra husdyrbrugets drift, og herefter foretage en konkret vurdering af, om de fastsatte generelle støjvilkår kan forventes overholdt, og om vilkårene i øvrigt er tilstrækkelige til at sikre overholdelsen af reglerne i husdyrbrugloven.

Esbjerg Kommune har foretaget en vurdering af, om det er sandsynligt, at støjgrænserne vil kunne overholdes med den planlagte drift.

Vurdering af støj fra malkning:

Malkning foregår i perioden kl. 3.45 – 8.30 og igen kl. 15.45 – 20.30. Malkning vurderes at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser uanset tidspunktet, da kompressoren til malkeanlægget er placeret i et lukket rum. Der er ikke foretaget orienterende støjberregninger for så vidt angår denne aktivitet.

Vurdering af støj fra tømning af gyllebeholdere:

Tømning af gyllebeholdere ifm. udbringning af gødning foregår i tidsrummet kl. 6-22. Støjkravet vurderes at være overholdt i både dag, aften og nattetimer ved nærmeste bolig til gyllebeholderne, som er Hedegårdsvej 12. Orienterende støjberregninger ved tømning viser et niveau på op til 32 dB(A).

Vurdering af støj fra foderblanding:

Foderblanding foregår hver dag i tidsrummet kl. 5.30 – 9.30. Dette foregår i både det nordlige og sydlige ensilageopbevaringsanlæg. Orienterende støjberregninger viser et støjniveau på 36-37 dB(A) til nærmeste nabo på Hedegårdsvej 12 og Varde Hovedvej 32 i forbindelse med foderblanding i nattetimerne. Det vurderes på baggrund, at det er muligt at overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Vurdering af støj fra ensilering:

I forbindelse med ensilering er det oplyst, at det kan være nødvendigt at arbejde udenfor normal arbejdstid. Det er oplyst, at det vil være yderst sjældent, og højst 1-2 gange pr. år at ensilering foregår i nattetimerne. Orienterende beregninger viser et niveau på op til 45 dB(A) ved Varde Hovedvej 32. Støjkravet på 55 dB(A) må forventes overholdt i dagtimer, men med en usikkerhed på beregningerne på 5 dB(A) er det usikkert om, støjkravene på 45 dB(A) i bl.a. aftentimer er overholdt.

Ifølge Vejledning fra Miljøstyrelsen, Ekstern støj fra virksomheder (vejledning nr. 5/1984), kan den tidsmæssige definition af dag, aften og nat afviges ved toholdsdrift, så grænsen mellem nat og dag fastsættes til kl. 6 eller grænsen mellem aften og nat til kl. 23. Der kan ikke anvendes en kombination af disse, da det er afgørende, at omboende kan få 8 timers sammenhængene søvn. På virksomheder, hvor arbejdet er stærkt sæsonbetonet, kan det ifølge vejledningen overvejes, hvorvidt det i sådanne situationer vil være rimeligt at afvige de vejledende støjgrænser.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ved ensilering er tale om stærkt sæsonbetonet arbejde, der samtidig vurderes at have karakter af toholdsdrift. For at sikre en optimal ensileringsproces, skal arbejdet foregå i tørvejr. Når ensileringen er i gang, skal den afsluttes og stakken overdækkes indenfor en kort tid for at sikre, at der ikke sker en fejlforøgelse, der forringer foderkvaliteten. Der er således brug for en vis fleksibilitet, for at sikre en hensigtsmæssig drift af husdyrbruget i sæsonen for ensilering.

Esbjerg Kommune vurderer på den baggrund, at den tidsmæssige definition af grænsen mellem aften og nat i denne kortere periode kan ændres og at der kan dispenseres fra de vejledende støjgrænser i en kortere periode. Der gives dispensation til, at grænsen mellem aften og nat fastsættes fra kl. 22 til kl. 23 i maksimalt 5 dage om året. Indenfor de 5 dage kan grænseværdien i aftenperioden samt lørdage kl. 14-18 og søndage kl. 7-18 forhøjes med +5 dB(A) fra 45 dB(A) til 50 dB(A). Beboerne på Varde Hovedvej 32 skal have besked senest dagen før de ensileres, såfremt der er behov for at anvende dispensationen.

Esbjerg Kommune dispenserer ikke fra støjkravene til ensilering i nattetimer.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende: Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

De to decentrale gyllebeholdere beliggende ca. 500 m øst for driftsbygningerne på Hedegårdsvej 8 er beliggende i en afstand af ca. 470 m fra Hedegård Bæk mod nord. Gyllebeholderen ved driftsbygningerne er beliggende ca. 130 m fra vandløbet.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde, skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholderne på Hedegårdsvej 8 er beliggende mere end 100 m fra vandløb og søer (>100 m²), og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader, er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune mener også, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende husdyrbrug, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁷ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må ikke bortskaffes sammen med forbrændingseget affald.

Esbjerg Kommune vurderer, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁸.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til

---

⁷ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

⁸ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgning anvendes følgende virkemidler:

- Etablering af 1.973 m² produktionsareal med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb i den nye kostald (bygning 2).
- Teltoverdækning af husdyrbrugets tre gyllebeholdere. Dette reducerer ammoniakemissionen med 50 % ift. naturligt flydelag.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

Alternative muligheder

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for alternativer til det ansøgte projekt. Den ansøgte placering af de ansøgte bygninger og anlæg er valgt, fordi ansøger mod vest er begrænset af en højspændingskorridor og mod øst er begrænset af et naboskel. Ansøger ser derfor det ansøgte placering, som det der er fysisk mulig.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 17. maj – 1. juni 2022.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage (den 3. oktober – 9. november 2022) er der ikke kommet bemærkninger fra offentligheden.

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (vedlagt separat)

Bilag 2: Beregning af produktionsarealer

I det følgende er ansøgers opmålinger af produktionsarealet angivet.

Produktionsarealer (PA):

Bygning 1: $12,8m \times 20m = 256 m^2 - 32,5 m^2 \text{ nakkebom} = 224 m^2 \text{ PA}$

Bygning 2: Oplysninger fra B&T: PA: $1827 m^2$, de anbefaler at lægge 10 % til PA, for at have frihed til at lave småændringer i indretningen frem til endeligt byggeri. Jeg har vurderet at 10 % er overstimeret og har valgt at øge med 7,4%, dvs. $1973 m^2 \text{ PA}$.

Bygning 3: Spalter: $12,35 \times 3,7 = 46 m^2 \text{ PA}$ Dybstrøelse $((5,8 \times 1,34) \times 2) = 16 m^2 \text{ PA}$

Bygning 4: Dybstrøelse $101 + 37 m^2 = 138 m^2 \text{ PA}$

Bygning 5: $(33,5 \times 13) + (36,7 \times 9,5) = 784,15 - 104 m \text{ nb} = 680 m^2 \text{ PA}$.

Bygning 6: $3850 - 585 = 3265 m^2 \text{ PA}$

Bygning 7: Ny spalter $2 \times 40 = 80 m^2$. Dybstrøelse: $222 + 72 = 294 m^2 \text{ PA}$. Gl. spalter: $131 + 143 = 274 m^2 \text{ PA}$.

Bygning 8: Oplysninger fra B&T: $1890 m^2 \text{ PA}$ de anbefaler at lægge 10 % til PA, for at have frihed til at lave småændringer i indretningen frem til endeligt byggeri. Jeg har vurderet at 10 % er overstimeret og har valgt at øge med 7,4%, dvs. $2041 m^2 \text{ PA}$.

Bilag 3: Landskabsanalyse

Projekt

Eksisterende husdyrbrug udvides med:

- Kostald (bygning 2). Dimensioner: 2.178 m² (32,7 x 66,6 m). Højde ca. 11 m. Gavl: Mursten til ca. 4 m højde, herefter røde stålplader, sider: gardiner, tag: grå eternit.
- Velfærdsstald (bygning 8). Dimensioner: 2.521 m² (67,4 x 37,4 m). Højde 12 m. Gavl: mursten til ca. 4 m højde, herefter røde stålplader, sider: gardiner, tag: grå eternit.
- en tilbygning med sengebåse til eksisterende stald 7. Tagfarve er gråt eternit som eksisterende tage.
- en drivvej mellem bygning 1 og 8.
- to møddingspladser langs med ny velfærdsstald (bygning 8).
- Ny kalvehytteplads i eksisterende plansilo.
- Plansiloanlæg i beton/asfalt bestående af 1 plansilo (á 80 x 16 m med ca. 3 m ikke befæstet areal imellem hver), forplads og 1 plansilo (á 50 x 12 meter med ca. 3 m ikke befæstet areal imellem hver).
- En halmlade. Dimensioner: 336,8 m² (10,9 m x 30,9 m). Højde ca. 6 m. Opføres med gråt eternittag med 20° hældning, 4 m benhøjde. Facadebeklædning er betonelementer fra terræn og ca. 3-3,5 m op. Herover stålplader i rød farve som eksisterende byggeri.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "32-030-010: Landområde syd for Hjortlund og Brokær" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning.

Bindinger

Husdyrbruget er beliggende inden for følgende bindinger i kommuneplanen 2022-34:

- Landskabskarakterområder

Der er ikke øvrige væsentlige bindinger på ejendommen.

Landskabskarakterområder

Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.11 Kongeåsletten. Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og udvikles. Særlige natur- og kulturhistoriske værdier skal søges bevaret.

Karakterområdet er beliggende mellem Gredstedbro, Ribe og Kalvslund, hvor terrænet er fladt og landskabet åbent. Området er en intensivt dyrket landbrugsflade

med store markstørrelser med en overvejende nord-sydgående orientering. Gårdbebyggelsen og de store landbrug ligger spredt i karakterområder og i den vestlige del ligger landsbyerne; Hillerup, Farup Kirkeby og Nørre Farup. Området kan betegnes som robust, da de intensivt dyrkede marker og den store skala er et gennemgående karaktertræk, hvilket gør, at tekniske anlæg kan indpasses i landskabet. I den vestlige del ud mod marsken er karakterområdet mere sårbart overfor tekniske anlæg, bebyggelse og beplantning pga. den bevarede landskabelige sammenhæng mellem marsken og hedesletten.

Topografi

Det ansøgte er beliggende i kote X på en hedeslette vest for Rødding Bakkeø mellem Kongeåen mod nord og Hjortvad Å mod syd. Landskabet er fladt dog svagt stigende i østlig retning og svagt faldende i vestlig retning mod Vadehavet.

Der er et lokalt højdepunkt 900 meter øst for anlægget i kote 10 og et lavpunkt ved Hedegård Bæk i kote 6, 130 meter mod nord.

Topografien medvirker ikke til at det ansøgte byggeri er mere synlig i landskabet nogle steder frem for andre.

Bevoksning

Landskabet i karakterområdet kan karakteriseres som åbent og struktureret dog med spredte bevoksninger og læhegn. Disse bevirker, at landskabet er mere lukket sammenlignet med det vidt åbne marsklandskab længere mod vest.

Ejendommen er omkranset af læhegn og bevoksninger fra alle sider dog af varierende beskaffenhed. Såfremt de stedlige læhegn bevares, vil bevoksningsstrukturen i området være intakt og indsigten til ejendommen og de eksterne gyllebeholdere inkl. teltoverdækning begrænset.

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er overvejende små gårde med begrænset jordtilliggende klumpet sammen langs vejene i området. Således er der en fortætning af bebyggelsen langs Varde Hovedvej og Hedegårdsvej m.fl. i nærhed af det ansøgte. Nærmeste by er Ribe beliggende 1,4 km mod syd.

Nybyggeriet opføres i samme farver og materialer som eksisterende byggeri med røde stålplader i gavltrekanter og gråt eternittag. Både velfærdsstalden, kostalden, halmladen og plansiloerne samt de øvrige anlæg etableres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse på ejendommen, og bygningernes orientering i nord-sydlig retning hænger sammen med strukturen på gården og i nærområdet.

Ejendommen vil efter udvidelsen være den største i området mellem Ribe og Gredstedbro.

Det vurderes at størrelsen af bygningsmassen på Hedegårdsvej 8 skiller sig ud fra resten af området. Denne påvirkning af landskabet skal søges minimeret.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Omkring Hedegårdsvej 8 er der flere tekniske anlæg. Umiddelbart øst og vest for bygningsmassen gennemskæres landskabet af nord-syd-gående højspændingsnet og ca. 700 m i østlig retning (ca. 200 m fra ekstern gyllebeholder) er opstillet tre vindmøller. Derudover gennemskæres landskabet af Varde Hovedvej ca. 500 m mod vest. Landskabet er således i forvejen påvirket af flere tekniske anlæg.

Kulturforhold

Der er på nabomatriklen vest for ejendommen registreret beskyttede fortidsminder i form af en rundhøj samt en brandgrav begge fra Oldtiden. Velfærdsstalden inkl. møddingsplads i vestlig side, der ligger nærmest fortidsmindet, er beliggende i en afstand af ca. 135 m, og dermed udenfor beskyttelseslinjen.

Kulturværdierne vurderes ikke at blive påvirket af udvidelsen.

Sårbarhed

Karakterområdet kan betegnes som robust, da de intensivt dyrkede marker og den store skala er et gennemgående karaktertræk, hvilket gør, at tekniske anlæg kan indpasses i landskabet. I den vestlige del ud mod marsken er karakterområdet mere sårbart overfor tekniske anlæg, bebyggelse og beplantning pga. den bevarede landskabelige sammenhæng mellem marsken og hedesletten.

Landskabet omkring ejendommen på den østlige side af Varde Hovedvej vurderes at være robust overfor tekniske anlæg. Området er i forvejen bebygget med flere forskellige typer af tekniske anlæg.

Størrelsen af de nye bygninger på Hedegårdsvej 8 og husdyrbrugets samlede bebyggelsesareal skiller sig ud fra resten af området mht. bebyggelsesstrukturen. De store bygningers fremtræden i landskabet skal derfor søges minimeret.

Konklusion

De nye bygninger placeres i tilknytning til hinanden og orientering samt farve- og materialevalg vurderes at være sammenhængende med eksisterende byggeri på ejendommen.

Det vurderes samlet, at bygningernes placering i et robust landskab med flere tekniske anlæg ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt, såfremt eksisterende beplantning omkring bygningsmassen bevares, så indsigten til det meget store gårdanlæg herunder de store nye driftsbygninger minimeres.

Esbjerg Kommune har i eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at der skal opretholdes afskærmende beplantning omkring den eksterne gyllebeholder i hele beholderens levetid. Dette vilkår videreføres.

Der stilles vilkår om, at de med blå angivne levende hegn på kort 2 skal bevares. Såfremt hegnene nedlægges, skal de genplantes eller erstattes af tilsvarende hegn, der opfylder samme afskærmende funktion med en anden placering. Nyt levende hegn, der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.

Kort 2. Beplantning der skal bevares omkring Hedegårdsvej 8 herunder de eksterne gyllebeholdere

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk